
HebyFS 2025:5
Infördes i författningssamlingen
den 25 februari 2025

Riktlinje för mål och budget

Inledning

Mål och budget utgör grunden för Heby kommuns styrprocess. Denna riktlinje samordnar planering, genomförande och uppföljning av kommunens verksamheter. Delprocesser som omvärldsanalys, intern kontroll och riskhantering integreras i processen.

Kommunfullmäktiges beslutade mål och budget ligger till grund för nämndernas och bolagens verksamhetsplaner, budgetar samt förvaltningarnas aktiviteter.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra processer och ansvar för målstyrning och budgetarbete i kommunen. Riktlinjen kompletteras med anvisningar för nämnder och förvaltningar.

Lagstiftning och krav

Enligt kommunallagen ska varje kommun anta en årlig budget som beskriver:

- Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- En treårsplan för ekonomi och verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för:

- Processer för planering/budget och uppföljning
- Årsredovisning och delårsrapporter.

Nämnderna ansvarar för:

- Intern kontroll och riskhantering.
- Verksamhetsplan och budget inom nämnds ansvarsområde
- Uppföljning och återrapportering

Styrmodell: Mål- och resultatstyrning

Kommunen använder mål- och resultatstyrning som metod. Prioriteringar baseras på kommunfullmäktiges vision och inriktningsmål. Kommunens arbete utgår även från Agenda 2030.

Processen innefattar:

1. Politiskt beslutade mål.
2. Genomförande av aktiviteter för att nå målen.
3. Uppföljning och analys av resultat.
4. Utvecklad planering utifrån analysen.

Vision och inriktningsmål

Vision: Beskriver ett önskat framtida tillstånd som engagerar kommunens alla aktörer.

Inriktningsmål: Uttrycker de resultat kommunen strävar efter. Varje mål utvärderas årligen med specifika mått för att möjliggöra en transparent uppföljning.

Måtten: Till varje inriktningsmål finns ett antal beslutade mått som ska följas upp minst en gång per år. Målvärden för varje mått i ett kort och längre perspektiv ska ge information om förflyttning mot inriktningsmål.

Beslut om inriktningsmål och mått sker en gång per mandatperiod. Målvärden till måtten kan vid behov revideras i årliga budgetbeslut. En mer genomgripande översyn görs vid varje ny mandatperiod.

Planerings- och uppföljningsprocess

Tidplan och politiska beslutspunkter:

November (År -1):

Kommunstyrelsen beslutar vid behov reviderad riktlinje för mål och budget vid novembersammanträdet.

December (År -1):

Kommunstyrelsens ordförande bjuder in kommunfullmäktiges ledamöter, samtliga nämnders och bolagets presidier, kommundirektörens ledningsgrupp andra nyckelpersoner till ett strategiskt seminarium.

Omvärldsanalys och ekonomiska förutsättningar presenteras.

Februari (År 0):

Kommunstyrelsen analyserar hittillsvarande måluppfyllelse och drar slutsatser för kommande planering.

Mars (År 0)

Kommunfullmäktige och nämnders presidier deltar i en mål- och budgetkonferens tillsammans med vissa nyckelpersoner ur förvaltning.

Kommunstyrelsen bereder årsredovisningen inför kommunfullmäktiges beslut i april.

April (År 0):

Kommunstyrelsen bereder under april till maj ett förslag till mål och budget som efter beslut överlämnas till kommunfullmäktige.

Juni (År 0):

Kommunfullmäktige beslutar om mål och budget.

Kvartalsrapporten presenteras för kommunfullmäktige.

Augusti (År 0):

Delårsrapport med helårsprognos fastställs av kommunstyrelsen och behandlas i fullmäktige.

Oktober (År 0):

Kommunstyrelsen och nämnderna färdigställer och beslutar om interna kontrollplaner och verksamhetsplaner. Förslag till taxor och avgifter inom nämnds ansvarsområde ska senast vid denna tidpunkt färdigställas för beredning till kommunfullmäktige.

November (År 0):

Kommunstyrelsen presenterar eventuell kompletteringsbudget till fullmäktige samt bereder ärendet gällande taxor och avgifter inför kommunfullmäktiges beslut i november.

Verksamhetsplaner

Kommunfullmäktiges mål och budget fastställer inriktningsmål och ekonomiska ramar.

Nämndernas verksamhetsplaner konkretiserar hur mål och resurser fördelas. Verksamhetsplaner ska inkludera:

- Grunduppdrag och förutsättningar.
- Plan för att uppnå målen.
- Detaljbudget och internkontrollplan.

Förvaltningarnas planer Anger aktiviteter och ansvar för att förverkliga nämndernas mål.

Under löpande år kan nämnder besluta om omprioritering av resurser inom beslutad totalram för drift och investering. Detta så länge det inte påverkar förmågan att utföra de grunduppdrag nämnden har inom sitt verksamhetsansvar.

Uppföljning och rapportering

Uppföljningstillfällen:

- Kvartalsrapporter (mars): Fokus på måluppfyllelse och ekonomiskt utfall.
- Delårsrapport (augusti): Helårsprognos för verksamhet och ekonomi samt intern kontroll.
- Årsredovisning (januari - december): Sammanfattar årets resultat.

Åtgärdsplaner: Vid negativa avvikelser upprättas åtgärdsplaner med konkreta insatser. Nämnder och förvaltningar ansvarar för genomförandet.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

För analysen av resultat gällande måluppfyllelse gäller följande.

De olika måtten ska bedömas enligt dessa kriterier

- Måttet kan ej bedömas eftersom det saknas resultat.
- Målvärdet (långsiktigt målvärde) är ej uppfyllt eller en försämring har skett jämfört med tidigare resultat.
- Målvärdet (långsiktigt målvärde) för måttet är delvis uppfyllt genom en förbättring eller likvärdigt jämfört med tidigare resultatet.
- Målvärdet (långsiktigt målvärde) för måttet är uppfyllt.

Resultatet i måluppfyllelse värderas enligt nedanstående nivåer. Värderingen görs per inriktningsmål och för hela målmodellen.

- Målet är ej uppfyllt: Mindre än 60 procent av måttens målvärden (lika för långsiktiga målvärden) är uppnådda och de sammantagna trenderna ger inte en tydlig bild av att målet kommer att uppfyllas inom perioden.
 - Målet är delvis uppfyllt: Mellan 60 - 80 procent av måttens målvärden (långsiktiga målvärden) är uppnådda eller delvis uppnådda/överskridna och trenden pekar på att majoriteten av långsiktiga målvärden kommer att uppnås/har uppnåtts inom perioden.
 - Målet är helt uppfyllt : Mer än 80 procent av måttens målvärden (långsiktiga målvärden) är uppnådda eller delvis överskridna och långsiktiga målvärden kommer att uppnås/har uppnåtts inom perioden.
-

Riskhantering och intern kontroll

Riskanalys: Identifierar och bedömer risker som påverkar verksamheten. Resultaten används i verksamhetsplanering och intern kontroll.

Intern kontrollplan: Fastställs av nämnder och kommunstyrelsen. Resultat redovisas i årsredovisningen.

Denna reviderade riktlinje träder i kraft den 2025-01-23.

Per Sverkersson
Kommunstyrelsens ordförande

Bo Strömquist
Ekonomichef